

EL VOCERO DE LA ACCION CULTURAL ESLOVENA

Leto 2020 - Št. 1-2

Januar- Julij

IZ VIŠINE NA STARI NOVI SVET

Ni dolgo od tega, res nismo daleč - december 2019. Tiste dni smo imeli še dokaj normalne odnose, pripravljali smo zaključne prireditve, nekateri načrtovali poletne ali zimske počitnice, medtem ko sta Ivan in France bila že nekaj dni daleč v vesolju, popravljala neke pločevinke, ki jim tu pravijo sateliti. Se pravi: Ivan in France sta zaradi delovnih obveznosti bila skoraj dobesedno osamljena nekje blizu Lune in daleč od okrogle zemlje. Nista dobivala novic, sicer sta sama vsakih 24 ur pridno poročala kar se jima je dogajalo. Tako mi vsi, še danes vemo vse o njiju.

Kot dobra prijatelja, inženir in tehnik, sta si krajšala prosti čas s prebiranjem dnevnika spominov, ki ga nameravata enkrat v prihodnosti skupaj objaviti v fizični obliki in v digitalni knjigi. Današnji svet se tako naglo spreminja in povezuje. Kdorkoli ima lahko vsak trenutek vse takoj na dlani, informirani svet 100%, povezani 100%; živiš, kot da bi vsaka milisekunda bila prva in zadnja. A pazi, večkrat se zgodi, da po petih minutah pozabiš kar si bral, videl, omenil, naredil ... Vse je bolj v obliki užitka, na zunaj polno a v vsebini je skrita globoka praznina. Vse hiti, tekmuje proti času, kakor da bi bil neskončen za prihodne rodove. Tako sta se tudi onadva, zaradi prebiranja zapiskov iz daljnega leta 1969, odločila za izobrazbo in uspela doseči cilj v življenju. Janez pokaže sliko ravno iz časa, ko je prvi človek uspel do Lune. Črno bela slika je bila slična temu, kar sta sedaj doživljala. Iz tistih časov je bil tudi posnetek med potjo proti Zemlji in čeprav je v sivih barvah, sta lahko dognala, da je bila videti zemlja bolj ločljiva v primerjavi s sliko, ki sta jo posnela letos, ko sta bila na poti proti satelitu. Ivan rad zbira slike in dokumentira vse na podlagi le teh, medtem ko France raje to izvede v pisani obliki. Medtem, ko se je Ivan posvetil občudovanju slik in premišljeval o napredku, je France dobil peščico lastnih napisov, kjer našteva vse kar je zaznamovalo leto 2019, kot na primer, da je leto

2019 (MMXIX) bilo navadno leto, ki se je po gregorijanskem koledarju začelo na torek. Organizacija združenih narodov ga je proglasila Mednarodno leto domorodnih jezikov, Mednarodno leto moderacije in Mednarodno leto periodnega sistema elementov, kar je inženirja najbolj zanimalo in veselilo. V nadaljevanju je opazil dolg spis dogodkov. V Sloveniji, da stopi v veljavo prepoved brezplačnih plastičnih nosilnih vrečk v prodajalnah. Katar izstopi iz Organizacije držav izvoznic nafte. Kitajska sonda Čang'e 4, kot prvo vesoljsko plovilo v zgodovini, pristane na oddaljeni strani Lune. Združene države Amerike odstopijo od sporazuma o uničenju jedrske oborožitve srednjega in kratkega dosega, za njo sledi Rusija. Papež Frančišek prispe v Združene arabske emirate in postane prvi papež, ki je obiskal Arabski polotok. Republika Makedonija se uradno preimenuje v Republiko Severno Makedonijo, s čimer razreši dolgoletni spor o imenu z Grčijo. Vojno letalstvo Indije izvede zračne napade na domnevna oporišča islamskih teroristov v delu Kašmirja, ki ga nadzoruje Pakistan, s čemer se močno zaostrijo odnosi med državama. Po 29 letih na oblasti odstopi predsednik Kazahstana Nursultan Nazarbajev; parlament v njegovo čast naslednji dan preimenuje glavno mesto Astana v Nursultan. Sirske demokratične sile razglasijo zmago nad Islamsko državo. V Hong Kongu se pričnejo množični protesti zaradi predloga zakona, ki bi omogočil izročanje obtožencev kitajskim organom. Zaradi množičnih protestov, po skoraj dveh desetletjih na položaju, odstopi alžirski predsednik Abdelaziz Bouteflika. Skupina astronomov z osmih radijskih observatorijev širom sveta objavi prvo neposredno sliko črne luknje. Britanska policija aretira Juliana Assangea, ustanovitelja spletne strani WikiLeaks, po sedmih letih bivanja na ekvadorskem veleposlaništvu v Londonu. V državnem udaru med množičnimi protesti je, po več kot 25 letih na oblasti, odstavljen sudanski predsednik Omar al Bašir. V veljavo stopijo nove definicije osnovnih enot kilograma, ampera, kelvina in mola. V veljavo stopi leta 2018 podpisani sporazum, s katerim je ustanovljeno Afriško celinsko prostotrgovinsko območje (AfCFTA). V državah članicah Evropske unije potekajo volitve v Evropski parlament. V Sloveniji poteka četrti vrh pobude Tri morja. To je bilo le zaokroženo v prvi polovici leta, sledili so osebni in družinski zapiski in nato dogodki v drugi polovici.

Med drugim, Svetovna zdravstvena organizacija razglasi javnozdravstveno krizo mednarodnih razsežnosti zaradi zaostrovanja epidemije ebole v Srednji Afriki. V sklopu od marca trajajočih protestov v Hong Kongu pride do prve splošne stavke na tem ozemlju po letu 1967. V veljavo stopi Singapurska konvencija o

mediaciji, ki določa, da morajo sodišča držav podpisnic uveljavljati dogovore trgovinskih mediacij. Brazilski Inštitut za vesoljske raziskave objavi podatke o rekordni stopnji požiganja amazonskega deževnega gozda. Slovenija, Belgija, Francija in Nizozemska gostijo 31. evropsko prvenstvo v odbojki. Seveda, kot običajno, smo navijali za SLO. Tega trenutka se tudi Ivan spomni in pokaže Francetu sliko ob visoki udeležbi navijačev. »To je bilo doživetje in pol«, doda z izrazitim veseljem.

France nadaljuje: Udeleženci množičnih podnebnih protestov v 150 državah po vsem svetu zahtevajo ukrepanje vlad glede globalnih podnebnih sprememb. Turško vojno letalstvo z napadi na obmejna naselja v Siriji začne kampanjo proti tamkajšnjim kurdskim milicam. Špansko vrhovno sodišče obsodi organizatorje referendum o neodvisnosti Katalonije leta 2017 na dolgoletne zaporne kazni, kar sproži množične proteste po Kataloniji. Regionalni internetni register RIPE NCC, ki pokriva Evropo, Zahodno Azijo in države nekdanje Sovjetske zveze, podeli zadnji prosti IP-naslov po standardu IPv4. Svetovna protidopinška agencija izreče Rusiji štiriletno prepoved udeležbe na velikih športnih tekmovanjih zaradi sistemske podpore dopingu. Predstavniški dom ameriškega Kongresa vloži ustavno obtožbo proti predsedniku Donaldu Trumpu in sproži postopek njegove odstavitve (impeachment). Združene države Amerike ustanovijo Vesoljske sile, vejo Oboroženih sil za vesoljsko bojevanje. Trčenja med Severno Ameriko in Kitajsko grozijo svetovnemu ekonomskemu sistemu. Veliki ekonomski udarec za večino južnoameriških držav. V teh dneh nastopi nova argentinska vlada. Na pot v vesolje ...

Opravita še zadnje preizkuse in pripravita vse potrebno za želeno vrnitev iz vesoljskega čara na Zemljo. Kar sledi, je povzetek pisma, ki sta ga, tako Ivan kakor France, poslala svojcem.

Z velikim veseljem, ker sva pač uspela vse popraviti, sva se v temni vesoljski noči napotila proti Zemlji. Čim sva se bližala, sva opazala vidno razliko, vse bolj svetlo, tako da sva večkrat preverila, če sva na pravi poti, če nisva morda zgrešila smeri. Kar začudila sva se, ko sva razločno videla vse: rjavkasto zelene celine in modro svetle vode, veselila sva se snidenja s svojimi sodelavci, objema z našimi najdražjimi, s sorodniki. Kot vedno pa naju čaka tisti množični sprejem, ki smo ga deležni ob uspešni vrnitvi ... kot heroji.

To pismo bova oddala ob prvi priložnosti. To bo veselje! Heroji, ha ha ha ...

Molila sva, da bi pristala kar se da blizu obale. Še en dan pa bova na trdih tleh (tako sva si mislila). Ivan želi zvedeti o poteku olimpijskih iger, dirke formule 1 in kako letos poteka košarkarska liga NBA. Jaz pa želim vedeti kako je bilo s koncerti in operno sezono.

Napočil je čas! Gledava skozi majhno odprtino in zdi se nama kakor, da je vse naokoli v visoko kakovostni definiciji kakor v 4D/HD film ... ogromno neprepoznanih vidnih morskih živali, morje, vsa zemlja v sanjavih barvah ... a nikjer ne opaziva žive duše. Končno sledi rahli dotik z vodo in takrat se pogledava in si rečeva: Sva že na varnem!

Sicer dvomiva, da sva se res vrnila v pravi dom. Sama, brez pomoči in protokola, zapustiva kapsulo, si pripraviva zračni čoln in se napotiva do obale ... Vse je mirno, vse je tiho, midva sva še v teh čudnih oblačilih, obstaja torej več možnosti, ker pač nimava telefonov, ne tablice, ne računalnika, edino kompas in staro uro: prva, da sva se res zmotila in sva sama v določenem raju (kar ne bo držalo, ker vse kaže, da sva na Zemlji). Morda je Donald Trump povabil ves svet na kako proslavo ali rojstni dan, vendar tudi težko. Ker ne vidiva niti enega prevoza, skušava nadaljevati pot z zelo počasno hojo. Obleka je sama po sebi težka in stopava, kot so doma rekli »da hodiš kot po jajcih«. Še vedno premišljujeva kaj bi se lahko bilo zgodilo za tako čuden pojav: gledava okoli sebe in ni videti neurja ali kake druge katastrofe, saj je krasno sinje nebo. Ali morda pripravljajo kako presenečenje za naju? To da, presenečenje!

In res, že vidiva prve osebe v hitrih avtomobilih, a so čudno oblečeni. Na prvi pogled (čeprav še nisva bila na Marsu) so kot marsovci v filmih, a ne preveč prijazni. Malo čudno naju pogledajo in nadaljujejo brez besed. Čudno, vse je čudno ... ali še vedno sanjava ali sva kaj slabega popila ali pojedla? Saj v tem slučaju je vse isto, bil je zadnji zavojček tekočin, na katerem je točno pisalo ZA POVRATEK.

Sedeva za počitek. Noge so težke in telo ne zmore več. Sva na pločniku, ob cesti in končno, po nekaj trenutkih, se začne protokol. Kot vedno, so prvi policisti. A danes je eden, edini. Ko stopi iz avta se mu nasmehneva Sam si oprha po telesu nekaj tekočine in še to ... Ne vem, Ivan, a jaz sem imel občutek, kakor da sem

zaspal v času in se sedaj igramo kavbojce in indijančke ali, da je še vedno pust čeprav je že julij. Veste kaj? Masko ima - ha ha ha.

Ker se on ni približal, vstanem in mu grem naproti, da bi ga stisnil v objem kot običajno, a prestrašeno vzame orožje in zakliče CO - CO - VID 19.. STOP! DRŽITA SE PRA - PRA - VIL PRO PROO-TO-KO-LA PROSIM ALI BOM PRISILJEN, DA REAGIRAM! (Torej jaz res ne vem, če se igra ali govori resno, oziroma prestrašeno. Mislim si, ubogi, čisto nor je, saj protokol je to česar sploh ni bilo ob najinem prihodu. Za vsak slučaj ostanem na mestu in tudi Ivanu namignem). Kar sledi je pa res iz filmov. Sledijo vprašanja, na katere nisva imela odgovorov: KOLIKO LJUDI STA DANES SREČALA? KOLIKO TESTIRALA? V KATEREM OBMOČJU? KOLIKO UR STA ŽE NA ULICAH? IZ KATEREGA ZDRAVSTVENEGA CENTRA SO VAS POSLALI? KAM STA NAMENJENA? KDAJ STA BILA ZADNJIČ PRI TESTIRANJU? PA TOPLOTO TELESA, OZIROMA, ČE IMAVA VROČINO ALI KAKE SIMPTOME? OSEBNE IZKAZNICE? POOBLASTILA ZA SPREHOD PO ULICAH? OD KOD PRIHAJAVA? ...

Popolnoma nespametno in nesmiselno ... Vedel sem, da moram pač to zadevo zaključiti, ker sem se že naveličal in, ker se ta gospod vede skoraj nespoštljivo do naju. Zato sem odgovoril na edino pametno vprašanje za katerega sem imel pristen odgovor in sem mu lepo povedal:

»Prihajava iz veselja, bila sva zelo blizu Lune.

Na kar odgovori: KONEC KOMEDIJE! NORCA, VAJU DVA RES LUNA NOSI! SEDAJ IMATA VELIK PROBLEM, KER STA KRŠILA VSA PRAVILA IN CELO KARANTENO – AKT TERORIZMA Z VELIKO ZAČETNICO!

Končno nekoga pokliče in res pride prevoz. Tokrat naju poprhajo z neko tekočino, kar brez besed, ne da bi nama pomagali z najinimi težkimi oblačili in čelado. Brez vsakega pozdrava, brez toplih besed, zahvale ali priznanja. Prosim naj me zapeljejo vsaj do doma. Na to dobim samo še strog ukaz: NIČ! A STA NORMALNA? NUJNA, STROGA KARANTENA!



In nama ukažejo, da se, kot dve živali, spraviva v zaprto kabino. Res niso bili prijazni do naju in ne vem zakaj, ampak imam občutek, kakor da sva ga gori, v veselju, nekaj fino polomila. Ti Ivan, sem ti rekel, da bi morala vse še enkrat preveriti ... zdaj pa imava TA najin SVET!

ALEJANDRA



V nedeljo, 12. aprila 2020, na programu TV Slovenija 1, je bil na sporedu dokumentarec Alejandra (2018).

Lahko si ga ogledate na portalu MMC RTVSLO

Lani, ko se je film predvajal v Buenos Airesu, je istočasno izšel potopis »El diario de Eslovenia«, letos pa bo izšel ponatis romana »Vete de mi«.

K U G A

Kajetan Kovič



Kuga je v tej deželi mazačev in ranocelnikov,
ki hlinijo zdravje, a cepijo kugo
v kri in meso, v možgane in vest,
ki cepijo kugo v veselje in zdravje,
ki dajejo kugi obrtni list.

Cvetje črni,
živali črnijo
in črna od kuge je bela Euridika,
a Orfej ne kliče več mrtvih
pred vrati podzemlja,
Orfej kleči na skali in kliče besedo,
moli za bolečino in pravico do muke,
bori se zoper sladko nirvano kuge
za čisto smrt.

Moral bi priti kdo v to deželo kuge,
ki bi ločil zdravo meso od bolnega,
ki bi pognal iz templja mazače in ranocelnike,
ki bi nam vrnil zdravje in vero v zdravje,
ki bi nas vrgel v sveto reko, da se operemo,
ki bi nas vrgel v ogenj, da se v njem očistimo
in da vstanemo iz pepela
v novo zavezo.

NAJBOLJŠI REŽISER



Drugi filmski festival, imenovan **God Country Family** (Bog, dežela, družina) je bil v kategoriji za **najboljšega režiserja kratkih filmov nagrajen David Sipos** za film »**Srce se ne boji**«, o blaženem Alojziju Grozdetu. Festival je potekal od 6. do 8. decembra 2019, v zvezni državi Wisconsin, ZDA.

Krščanski filmski festival **God Country Family** je namenjen slavljenju in prikazovanju filmov o veri, družinskih filmov in filmov, ki odlikavajo tradicionalne vrednote.



To je že tretja ameriška nagrada za režiserja Davida Siposa. Dve je prejel za film *Goreči škof* o škofu Vovku, jeseni 2017 (Christian Family Film Festival v Ellingtonu, kjer je prejel prvo nagrado v kategoriji dokumentarnih filmov), januarja 2018 (žirija in publika so ga izbrali za najboljši film. Posebno omembo so dobile tudi animacije, naredila sta jih Vid Planinc in Rok Malovrh.)

V tem času se predvaja novejšo delo Studia Siposh, film: »Tihi večeri« predstavlja življenje in delo praprastrica režiserja Davida Siposa, Franca Ksaverja Meška.

JUBILEJNO MEDDOBJE 2019

Lansko leto je bilo posebej pomembno za Slovensko kulturno akcijo. Preteklo je 65 let, odkar so jo v Buenos Airesu ustanovili begunski velikani slovenske kulture. Želeli smo posebej obeležiti ta dogodek. Izredna izdaja revije Meddobje, ki je bila prva naloga in eden najbolj predstavniških podvigov te skupine, je bila lepa priložnost za tiskan spomenik njihovem delu po tolikih letih. Izid je bil lep, v skladu z našimi sposobnostmi, še živimi in dejavnimi po tolikih letih tujine.

Revija je deljena na redni del in spominsko gradivo. Poglejmo najprej prvega. V zaglavju poezija najprej nastopi Vladimir Kos (Japonska) z Uvertura, ki se nadaljuje. Lev Detela (Avstrija) objavlja Italijanske razglednice. Gregor Papež (Argentina) sodeluje s tremi stvaritvami: Selitev / Tistemu / Spomini. Damijan Ahlin se predstavi z drugim delom svoje pesnitve Slovesni requiem. Lojze Lavrič (Peru) poje Na tujih tleh. Angela Cukjati (Italija) pa je tudi prispevala tri poezije: Več kot smrt / Samomor duše / Izgnanstvo.

Proza je tudi to pot prisotna. Dva avtorja se nam predstavita. Lev Detela (Avstrija) objavlja svoj spis Dogodki in prividi. Aleš Gošar (Argentina) pa je sodeloval s svojo črtico Utopija (Pogorljivec) in vsakemu svoje.

Zaglavje Eseji in razprave ima kar tri prispevke. Jure Rode (Argentina) opiše Rožmanova povojna leta. Dejan Valentinčič (Slovenija) objavi svojo študijo Pri rojakih v Entre Riosu. Lev Detela (Avstrija) pa razglablja O esenci literature v evropski mreži večsmernosti in različnosti.

Intervju ima odličnega gosta. Dr. Marko Kremžar v odgovorih oriše svoje življenje in delo, pa tudi polpreteklo slovensko zgodovino in delovanje slovenske politične emigracije. Vprašanja mu je stavila Veronika Kremžar Rožanec.

Gledališče prinaša besedilo muzikala Kerigma, izpod peresa Martina Sušnika (Argentina). Izredna stvaritev, ki je bila že predstavljena v naši skupnosti.

Svoja Razmišljanja objavljata dva avtorja. Edi Gobec (ZDA) gleda Z rodoljubjem v lepšo slovensko prihodnost. Marko Fink (Slovenija) pa nam pove Kaj mi pomeni Slovenki dan kulture.

Božidar Bajuk (Argentina) v spisu Kljuka obuja spomine in razglablja o svojem delu in njegovih okoliščinah v zaglavju Arhitektura.

Objavljamo tudi članke, ki so lahko važni Za zgodovino. Tak je primer spisa Umik ali nadaljevanje boja. Avtor prispevka, ki je čakal v urednikovem arhivu, je že pokojni Janez Grum (ZDA).

Izpod peresa istega avtorja je Pismo Janez - tudi v Severni Ameriki, ki s humorjem opisuje gledanje na izseljenstvo in njegove okoliščine v različnih svetovih.

V zaglavju Obrazi in obzorja, nam Edi Gobec (ZDA) predstavi uspešnega rojaka. Paul Lukez je ugleden slovensko-nemški vzgojitelj in arhitekt.

Vladimir Jurij Voršič (Argentina) nam predstavi svoje Življenje v Argentini od prihoda 1949 do 2008. S tem so zaključeni njegovi Spomini, objavljeni v zadnjih letnikih naše revije.

Zapisi ob robu je naslov članku, katerega avtor je Vinko Rode. Njegov Dnevnik vsebuje dogodke, predvsem pa razmišljanja ob njih.

Zaglavje Odšli so je posvečeno našim pokojnim članom in kulturnikom. Spoštljivo in čuteče smo se poslovili od njih. Zapustili so nas Marijan Eiletz, Lojze Rezelj in Milena Jerebič Ahčin.

Tudi to pot je v reviji prisotna Umetniška priloga. Helena Klemenc (Argentina) nam predstavi dve svoji stvaritvi.

Drugi del revije pa je posvečen jubileju. Obeležena je 65. OBLETNICA Slovenske kulturne akcije in tudi revije MEDDOBJE. Ves gradivo ima prizvok praznovanja.



V zaglavju Pogled naprej nam predsednik SKA, Damijan Ahlin (Argentina) utemelji, zakaj je prepričan, da Sile še niso izčrpane.

Razveselijo nas Pozdravi in mnenja, ki se pridružijo našemu jubileju. Izrekli so nam jih Alain Brian Bergant (Argentina), Zorko Simčič (Slovenija), Jure Rode (Argentina), Vladimir Kos (Japonska), Erika Jazbar (Primorska), Nužej Tolmajer (Koroška), Edi Gobec (ZDA), Andrej Fink (Slovenija), Bernarda Fink in Valentin Inzko (Avstrija), Helena Janežič (Slovenija) ter Andrejka Dolinar (Argentina).

Tudi Spomini imajo prostor v jubilejni številki. Vinko Rode (Argentina) opiše kako je Dolga, dolga pot. Gregor Papež (Argentina) pa nam predstavi svoje Sobote.

Gregor Papež (Argentina) je tudi avtor rubrike Risbe, kjer so objavljeni Obrazi SKA.

Končno v zaglavju Naše tiskovine nam Tone Mizerit (Argentina) predstavi Meddobje in njegovo zgodovino; ter Seznam knjižnih in revijskih izdaj SKA. Damijan Ahlin (Argentina) pa Knjižne izdaje ob roku SKA.

Jubilejna številka Meddobja je izšla kot 200. izdaja SKA. Z 288. stranmi te bogate vsebine je bila tiskana v Talleres gráficos Vilko. Uredil jo je Tone Mizerit; uredništvo za Evropo Lev Detela. Urejanje umetniške priloge: Andrejka Dolinar. Lektorirala sta Metka Mizerit in Tone Mizerit. Zunanja oprema,

oblikovanje in računalniški prelom: Monika Urbanija. Ta izvod Meddobja je vreden poklon ob 65-letnici SKA in revije.

Spoštovani, lep pozdrav!

Pred dnevi sem prejel Meddobje 2019. Pristrčna zahvala zanj. Počasi prebiram, uživam. Občudovanja vredna vsebina - in kvalitetno oblikovanje. Že zdaj: čestitke vsem, še posebej urednikom. Velik dogodek in hkrati skoraj neverjetno nadaljevanje "epopeje ..."

Če Bog da, se kmalu oglasim.

Do takrat pa Vam in vsem: vsega dobrega daj Bog!

Vaš vdani (proti 99-im drseči ...)

Zorko Simčič

DINKO BERTONCELJ ODLIKOVAN

Predsednik Republike Slovenije, Borut Pahor, je 5. junija podpisal ukaz o podelitvi odlikovanja, Medalje za zasluge Republike Slovenija, g. Dominiku – Dinku – Bertonclju za osebni prispevek h krepitvi vezi med ljudmi dveh narodov in držav, kot argentiski rojak ter vrhunski športnik in pisatelj. Veleposlanik Alain Brian Bergant bo osebno izročil odklikovanje g. Bertoncelju, ko bodo urejene razmere v Argentini.

Vir: Veleposlaništvo Republike Slovenije v Buenos Airesu



ODŠEL JE JURE VOMBERGAR



V torek, 4. februarja, je umrl arh. Jure Vombergar, umetnik, vzgojitelj, javni delavec. Bil je trden Slovenec, predan svojemu poslanstvu, mož na mestu, ki je globoko zaznamoval našo skupnost.

Rodil se je 21. aprila 1940. Doba vojne in revolucije je prizadela tudi njegovo družino. Leta 1945 je njegov oče, dramatik in javni delavec, moral zapustiti dom in nastopiti pot begunstva. Družina se je ponovno sestala šele deset let kasneje v Buenos Airesu, kjer se je za Jureta začelo novo življenje.

Tu je zaključil srednjo šolo, se vpisal na univerzo in diplomiral na fakulteti za arhitekturo. Poklicno je bil izredno aktiven. Posegal je na razna področja in načrtoval stanovanja, bloke, proizvodne objekte, šole. Na področju bogoslužnih projektov je dejavno gradil cerkve in kapele. Tudi v skupnosti je pustil svojo poklicno sled. Povsod pa je bil prisoten njegov umetniški duh. Udeležil se je umetniške šole Slovenske kulturne akcije in deloval kot slikar, grafik in kipar.

A vedno je bila prisotna njegova skrb za skupnost. Kot javni delavec med Slovenci v Argentini je bil šest let predsednik Društva Zedinjena Slovenija. Politično je deloval v zgodovinski SLS; bil podnačelnik za Argentino in predsedoval odboru zaupnikov. Vrsto let je poučeval zgodovino na slovenskem srednješolskem tečaju ravnatelja Marka Bajuka v Buenos Airesu. Pisal je v raznih publikacijah, bil je urednik revije Duhovno življenje, predaval je v naših društvih in domovih. Neprecenljive so njegove raziskave in zapiski o različnih valovih slovenske emigracije v Argentini in njegova arhivska prizadevanja.

Njegovo monumentalno delo je zbornik petdeset let delovanja Slovenskega dušnega pastirstva v Argentini. Pri SKA je več let vodil likovni odsek. Poleg tega je ilustriral in opremil je vrsto knjig. Za ves svoj trud je leta 2005 prejel priznanje krovnega društva Zedinjena Slovenija.

Odšel je in pogrešali ga bomo. Bog naj ga bogato poplača za vse njegovo delo.

SEGUNDAS JORNADAS LITERARIAS ARGENTINO – ESLOVENAS

Meseca junija je Fundacija Slovenski Duh iz Parana organizirala štiri sobotna srečanja preko spleta, pod okriljem Veleposlaništva Republike Slovenije v Argentini, Ljubljanske Univerze, Buenosaireske univerze, Vlade province Entre Rios ter občine Cerrito, Hasenkamp in Parana. Naslov je bil: »Segundas jornadas literarias Argentino-Eslovenas«.

Po zaključku srečanja, je José Pablo Bizaj v imenu inštitucije, izrazil sledeče:

»Zelo smo navdušeni nad razsežnostjo tega dogodka, ki se je izražal v številu registracij poslušalcev in gledalcev, ki so zvesto spremljali od prve do zadnje konference.

Še bolj smo navdušeni, ker je bilo videti udeležence iz najrazličnejših držav, ki so v živo spremljali vsa srečanja, brez kakršnihkoli omejitev, ne glede na geografske, gospodarske, ali starostne razlike. Zahvaljujoč temu čudovitemu orodju, ki nam ga ponuja tehnologija, se opravičujemo za tehnične ali organizacijske napake, ki smo jih morda naredili.

Verjamemo, da je bil to najpomembnejši špansko govoreči virtualni slovenski kulturni dogodek doslej, bodisi zaradi kakovosti predavateljev, kot tudi zaradi števila udeležencev.«



Če si želite ogledati srečanja, si jih lahko ogledate na sledečih povezavah: .

DAMIAN AHLIN - 6/6

https://us02web.zoom.us/rec/share/opF2C73I1mVJZ5X96H_VWOkNRY7geaa82yBK86JYnRp0OunEfUDei1YHj3KLoZW0

TJAŠA LORBEK - 13/6

https://us02web.zoom.us/rec/share/zMokCbPS0H9IYaPo8krua5MgQ521eaa81XJP_fNZyExdxNMxYy5A-K6I9U7BN2Xi

MIRKO VASLE - 20/6

https://us02web.zoom.us/rec/share/cFIFYnh-kBJEtLn83zCXr8BJ4LPaaa81HMf-aEFz0_L68qqSv7KLk-w1y1dLjyD

CARLOS CESAR BIZAJ - 27/6

https://us02web.zoom.us/rec/share/xedWJrXRqW5ORaP12ELnS6F7NbnGX6a8hCFK_PAExB5NFjTLmYUTX0fyHC67dHQQ

PRIČEVANJE

JOŽEFE KATARINE DEBELJAK ŽAKELJ



V ciklu pričevanja, ki jih posreduje Študijski center za narodno spravo (skrajšano SCNR), so pripravili posnetek begunske zgodbe, ki je bila posneta na Študijskem centru za narodno spravo, junija 2015 in govori o življenju Jožejke Debeljak Žakelj.

Jožejka Debeljak Žakelj, hčerka slovenskega literarnega kritika, prevajalca, urednika in pesnika dr. Tineta Debeljaka, govori o svojem življenju, o očetu, o dolгих letih ločenosti od njega, o begunstvu zaradi strahu pred komunizmom in o teti, slikarki Bari Remec. Danes Jožejka živi v provinci Tucumán.

Pogovor s pričevalko je vodila Marta Keršič, posnela ga je Mirjam Dujo Jurjevčič, ki sta ga tudi pripravili za objavo.



Vabljeni k ogledu in poslušanju zanimive zgodbe na spodnji povezavi!

<http://zakladnिकासpominov-scnr.si/2018/12/13/jozefa-katarina-debeljak-zakelj-jozejka/>

SLOVENSKI DOSEŽKI V AMERIKI

Čeprav je Slovencev v ZDA komaj za desetino enega odstotka vsega ameriškega prebivalstva, smo dali Ameriki kar štiri zvezne senatorje (Lauscheta, Harkina, Voinovicha in Klobucharjevo), dva od teh, Harkin in Klobuchar, celo primarna kandidata za predsednika ZDA; štiri astronavte, ko premnogi veliko večji narodi nimajo niti enega: dr. Ronalda Šego, dr. Jerryja Linengerja, Sunito Williams in Randi Bresnika, ki vsi krepko presegajo povprečje, saj se je dr. Šega visoko povzpел tudi v letalstvu in postal General Major ameriških letalskih sil; dvakratni doktor Linenger pa uživa sloves najbolj akademsko izobraženega ameriškega astronavta, ki je bil istočasno tudi ruski kozmonavt in je preživel ogenj na dosluženi ruski vesoljski postaji Mir. Sunita in Bresnik pa sta nazadnje poveljevala vsej mednarodni vesoljski posadki. Franklin Puhek je bil vrhunski strokovnjak na področju medcelinskih in vesoljskih raket in je učil pilotiranja raketoplane prvega ameriškega astronavta Johna Glenna in še šest naslednjih Mercury astronavtov. Na stotisoče Američanov in Kanadčanov se je pred desetletji vsak dan vozilo na delo v mestnih avtobusih, ki jih je velikanka General Motors izdelovala pod vodstvom Slovenca Edwarda Stokla, medtem ko je bil avtomobil prihodnosti, izum in izdelek primorskega priseljenca Janka Bucika, ponos Amerike na Svetovnem velesejmu v New Yorku leta 1965. Za morski prevoz v New Yorku skrbijo ladje izdelane po načrtih tržaškega Slovenca dr. Hilarija Roliha, da ne omenjamo njegovih transportnih ladij velikank, ki plovejo zlasti med Ameriko in Avstralijo. V letalstvu blestijo zgodnji pionir Maks Stupar iz Metlike, znan kot oče masovne letalske proizvodnje; Dr. August Raspet, ki je na vso letalsko industrijo v Ameriki vtisnil svoj pečat - oblikovanje letalstva; in Joseph Sutter, oče letala Boeing 747, ki je za vedno spremenilo potovanja na velike daljave, medtem ko je prikrojen model, ameriško predsedniško letalo Air Force One, verjetno najbolj prestižno letalo na svetu. In kot mi je pisal ta prijazni gentleman, znameniti Sutter, sin slovenskega očeta Suhadolca, na Japonskem vsak dan prevažajo tovor in trume potnikov na delo z njegovimi prikrojenimi modeli za krajše proge, brez katerih si ni mogoče predstavljati uspešnega japonskega gospodarstva. Dodajmo še, da je bil zaveden Slovenec Frank Kerže strokovnjak za nuklearne reaktorje, ki poganjajo ameriške nuklearne podmornice, vključno prvo nuklearno podmornico Nautilus.

Med več kot sto predstavljenimi izumitelji, blestita tudi Izumitelja leta dr. Dušan Prevorsek, eden dveh soizumiteljev Spectra plastike, ki je desetkrat močnejša od jekla, a tako lahka, da plava po vodi - in edini dvakratni izumitelj leta dr. Gordon Vehar, ki je v glavnem ozdravil hemofilijo in izboljšal zdravljenje srca in raka. Frank Zihler pa je med drugim zmanjšal boleznijo polio, gobavost in številne epidemije, da ne govorimo o dr. Zvonku Fazarincu, ki ga je počastila španska kraljica, mlademu mednarodnemu znanstvenemu zmagovalcu Andreju Zupanu pa je čestitala švedska kraljica, medtem ko je predsednik Nobelove ustanove g. Ramel nazadnje v posebnem pismu še enkrat poželetel njemu in mladim Slovencem obilo novih uspehov. Kdo se ne spominja nasmejanega izumitelja prvih žepnih računalnikov dr. Franceta Rodeta, dr. Leskovca ali uspehov bistrega avto mehanika Pavleta Koširja, ki že dolgo zelo uspešno vodi dve moderni tovarni PAKO, Inc., kjer je našlo dobre službe v prijaznem okolju več sto slovenskih rojakov, on pa je skupaj z ženo Cilko eden največjih dobrotnikov slovenske skupnosti. In nikakor ne moremo prezreti dr. Donalda Jerine, ki je bil med milijonom znanstvenikov iz vsega sveta 33. najpogostejše citiran pisec znanstvenih razprav in so ga poznavalci stroke predlagali za Nobelovo nagrado v kemiji.



košarice za dojenčke, da ne omenjamo številnih umetnic in filmskih igralk, vključno velike, a solidne zvezde Audrey Totter. hčerke slovenskega priseljenca in cerkvenega pevca iz vasice Gribelj v Beli Krajini.. Seveda velja omeniti tudi Slovenca po materi dr. Billerbecka, ki je razvil Gerber hrano za dojenčke, ki jo občasno uporablja na milijone mater po vsem svetu. Imamo tudi ameriško prvo damo Melanijo, ki se posveča predvsem otrokom ("be the best!") in vidi v materinstvu svoje veliko poslanstvo ter skrbi, da sin najstnik tekoče govori slovensko.

In še bi lahko naštevali rojake v računalništvu, slovite arhitekte, škofo, admirale kot Ronalda Zlatoperja, bivšega poveljnika najmočnejše mornarice na svetu, generale kot Franka Gorenca, poveljnika NATO in Evropskih in Afriških ameriških letalskih sil, dr. Bergleza, predsednika ameriške organizacije strojnih inženirjev; župane od Clevelanda, Indianapolisa in Portlanda do Rima. Z gradivom o slovenskih dosežkih smo že napolnili vrsto zajetnih knjig, glavni, že napisani opus o slovenskih darovih vsemu svetu od Švedske in Finske do Avstralije in Tasmanije pa še čaka na tisk.

Dr. Edi Gobec

NARODNA IN UNIVERZITETNA KNJIŽNICA JE KNJIŽNICA VSEH SLOVENCEV

Med Sloveniko, ki jo hranimo v NUK, spadajo tudi pisne in na druge medije zabeležene sledi, ki jih ustvarjate Slovenci izven meja matične domovine. S ponosom jih kot del bogate slovenske dediščine shranimo za sedanje in bodoče rodove.

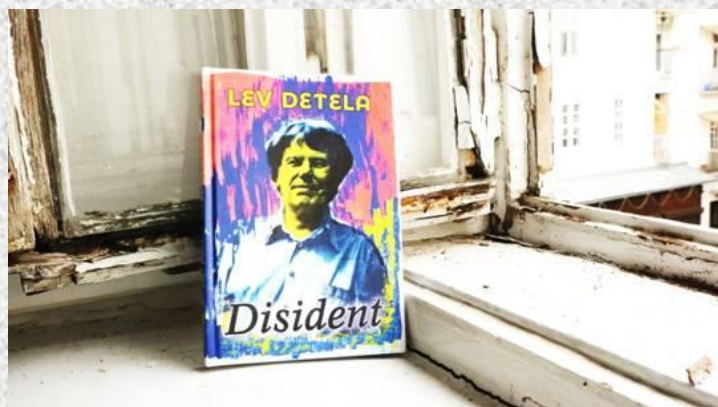
Pripravljate v vašem slovenskem društvu glasilo? Ste morda avtor knjige ali objavljate prispevke? Imate na podstrešju letnike slovenskih revij in časopisov, ki izhajajo/so izhajali v tujini? V Novičniku NUK za Slovence v zamejstvu in po svetu, ki bo pri vas redno vsak mesec, bi vas radi povabili, da **slovenske stvaritve zaupate Narodni in univerzitetni knjižnici, kjer jih bomo skrbno shranili in omogočali njihovo uporabo**. Veseli bomo vsakega vašega odziva!

Pod Nukovo streho nastaja **Digitalna knjižnica Slovenije** - spletni portal za digitalizirano znanje in slovenske kulturne zaklade. Zbirke so prosto dostopne 24/7. Med brskanjem po portalu boste našli tudi periodiko in monografske publikacije, ki ste jih ustvarili Slovenci izven matične domovine. Del te bogate zapuščine najdete v zbirki **Slovenski izseljenski in zamejski tiski**, ki jo stalno dopolnjujemo tudi z vašimi publikacijami. Med pomembne zaklade prav gotovo spada prvi in najstarejši slovenski časnik v ZDA, **Amerikanski Slovenec**.



Na portalu MMC vsak teden pripravljamo rubriko, v kateri opozorimo na **posebej zanimive zgodbe**, ki jih najdete na portalu Digitalne knjižnice Slovenije. Z veseljem vam jih priporočamo v branje, saj verjamemo, da se pomembno dotikajo naše kulturne in znanstvene zgodovine. Naj vam služijo kot popotnica za vsa zanimiva raziskovanja po naših digitalnih zakladih.

DISIDENT



"Zahod je bolj podlegel množični kulturi. Ali je nam potrebno sprejeti to množično kulturo?"

"Temu se ne moremo izogniti. Toda to kulturo je treba kritično osvetliti. Pisatelji v Avstriji so velikokrat oporečniki. So indici, ki množično kulturo postavljajo pod vprašaj. Vedno je treba najti možnost upora, da kljubujemo tudi najvišjim trendom. Množična kultura ne bi smela postati usoda, ki bo popolnoma krojila bodočnost sveta. Če bi nam že v šolskem sistemu uspelo vzgojiti malo kritične individualne zavesti, bi to veliko pomenilo. S tem se lahko upremo stihijski množični kulturi, ki nas poskuša poraziti. Individualna zavest nas lahko varuje pred željo po tem, ali bomo vozili takšen ali drugačen avto, ali bomo šli na počitnice tako ali drugače. Tudi to sodi k množični kulturi. Zakaj npr. na nacionalni TV ni več alternativnih oddaj, več literarnih nastopov, imamo pa množico serij in nadaljevanj. Slovenski človek se potem obnaša in govori kot te figure v serijah. Obleče se kot navidezni junak Amerike."

Dušan Hedl, Pogovor z Levom Detelo, Maribor 1995

Iz prispevka "Moje življenje"
Emigrant med dvema svetovoma (1960-1990)

Osmega avgusta 1960 se dokončno poslovim iz Slovenije. Dan je usodnostno teman. Na okenske šipe vlaka brez konca in kraja topota čemeran dež. V moji notranjosti je veliko tesnobe, vendar mi neka

čudna vseprisotna sila neprestano prigovarja, naj vztrajam in kljubujem.

Ker v Gradcu stari teti in stricu najin korak ni po volji, sva z Mileno prepuščena samima sebi. Po nekaj dnevnem potepanju po Dunaju se zatečeva na policijo in zaprosiva avstrijske oblasti za zatočišče. Kar takoj naju pošljejo za mesec dni v preiskovalni policijski zapor na Rossauerlande v devetem dunajskem okraju, kjer sta pred nama leta 1936 že sedela marksistični revolucionar Boris Kidrič in znani koroški pisatelj Prežihov Voranc. V mojem primeru skušajo oblasti med drugim ugotoviti, če se v Avstriji morda nisem znašel z določenimi vohunskimi nameni. Po enomesečnem čakanju v zaporu nama odobrijo politični azil. Ker sva brez denarnih sredstev, se znajdeva v begunskem taborišču Traiskirchen, ki še dandanes obstaja, prepolno beguncev iz arabskih in drugih držav, ki jih pretresajo vojne in nemiri. Že prvo noč mi ukradejo skoraj polovico bornih prihrankov, ki sem jih prinesel še iz Slovenije oziroma iz zapora na Dunaju. Nad vodo se z Mileno drživa s slabo plačanimi priložnostnimi storitvami, zlasti z obiranjem pravkar dozorelega grozdja v bližnjih vinogradih. 24. oktobra 1960 se v toplem sončnem dnevu v Traiskirchnu poročiva in že čez nekaj dni odpotujeva v nižjeavstrijsko mestece Retz tik ob meji s Češkoslovaško. Tu sem v domu avstrijske Karitas za zapuščeno mladino zaposlen kot vzgojitelj.

Knjigo lahko naročite na sledeči povezavi:

<https://forms.gle/vAQuRvjKW7A1WM489>

VINO LJUBEZNI IN SOLZE SMEHA

Iz strani Urada za Slovence po svetu so nam posredovali novico o literarnem natečaju Slovenske izseljenjske matice, namenjen Slovenkam in Slovencem v zamejstvu in po svetu. Najdete jo tudi na spletni strani Združenja Slovenska izseljenjska matica in FB strani SIM. Natečaj je odprt do 15. novembra letos.

Helena Janežič
Ministrica za Slovence po Svetu

Literarni natečaj namenjen Slovenkam in Slovencem v zamejstvu in po svetu

♥ VINO LJUBEZNI & SOLZE SMEHA ♥

*Pil sem te, a ne izpil, Ljubezen,
Ko duhteče vino sladkih tri
vžil sem te, da nisem bil več trezen...*

je zapisal Alojz Gradnik in se s temi in drugimi verzi za vedno zapisal med nesmrtni slovenske pesnike.

Vino ljubezni
Ljubezen do sočloveka je tisto, kar nas določa v življenju. Koliko obrazov ima ta ljubezen, ki odloča o vsem, kar je bistvenega, pa napisite vi, dragi rojaki.

Solze smeha
Radost in veselje sta sol življenja. Brez smeha in solz bi bilo to življenje pusta pokrajina. Ljubezen izbere našo življenjsko pot, solze smeha pa so radosti ob tej poti.

In nenazadnje lahko oba naslova združite v enega in pišete o ljubezni in smehu.



Navodila

- Naš naslov VINO LJUBEZNI & SOLZE SMEHA je tematsko izhodišče, okvir, vi sami dodate tudi svoj naslov zgodbe.
- Vaše kratke zgodbe naj bodo napisane v slovenskem jeziku, izjemoma v angleškem ali španskem. Zgodbe, ki jih bomo objavili, bodo lektorirane, tiste, napisane v tujem jeziku tudi prevedene v slovenščino.
- Vsebujejo naj od 600 - 800 besed oziroma približno 2 tipkani strani formata A4.
- Vaše prispevke naslovite, natisnite in podpišite samo s šifro.
- V drugi, zaprti kuverti, na kateri bo zapisana samo vaša šifra, naj bodo napisani vaši podatki: ime in priimek, vaš naslov, e-mail in telefon.
- Vse skupaj v eni kuverti pošljite na naslov:
Združenje Slovenska izseljenjska matica
Zaloška 59, 1000 Ljubljana, Slovenija
- Literarni natečaj je odprt od 15.1.2020 do 15.11.2020.

Po zaključku bo 3 članska žirija prebrala vaše šifrirane kratke zgodbe in izbrala 20 najboljših.

Izbor najboljših z vašimi praviimi imeni in priimki bo za nagrado objavljeno v knjigi z naslovom natečaja VINO LJUBEZNI & SOLZE SMEHA, ki jo bo v čast 70 letnice delovanja izdala SIM. Avtorji objavljenih zgodb prejmete po 3 izvide knjige. Ob izidu knjige bo SIM pripravila predstavitev knjige.

Peresa v roke in pristrčno vabljeni na pot literarnega ustvarjanja!



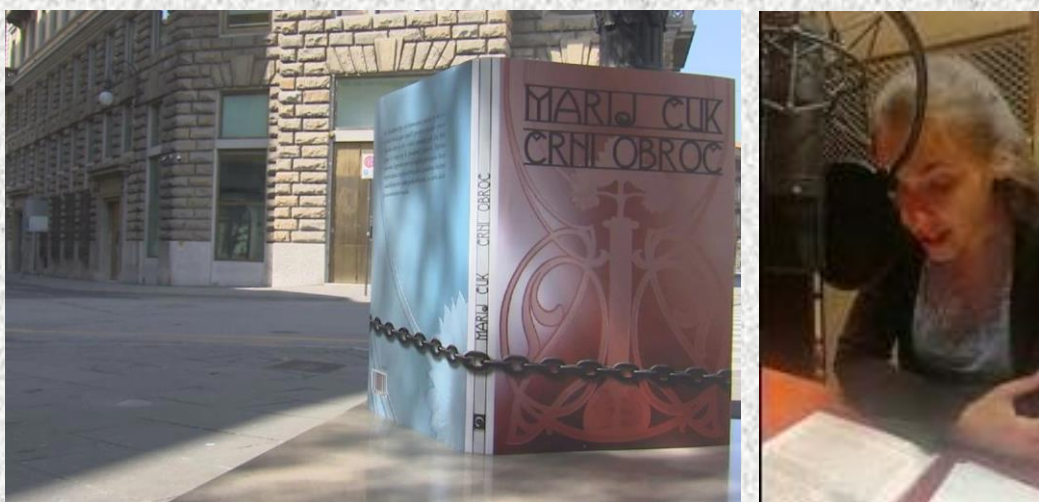
SLOVENSKA IZSELJENJSKA MATICA

OB 100-LETNICI POŽIGA NARODNEGA DOMA V TRSTU

Radi bi vas opozorili na literarne vsebine radijskega programa Ars ob 100-letnici požiga Narodnega doma v Trstu, konkretnije na predvajanje zvočne knjige **Črni obroč** tržaškega avtorja **Marija Čuka**, ki nas je obiskal tudi v Buenos Airesu. Črni obroč, novi roman Marija Čuka (izšel je pri založbi Mladika v Trstu), je prvi roman o požigu Narodnega doma v Trstu 13. julija 1920.

Roman je bilo moč slišati vsak večer. Prvi del je bil na sporedu 3. julija, zadnji pa 13. julija, prav na obletnico požiga Narodnega doma v Trstu.

Režiser zvočne knjige je Alen Jelen. Besedilo Črnega obroča v zvočni knjigi interpretira Patrizia Jurinčič Finžgar, tržaška igralka, ki je že med študijem sodelovala s Slovenskim stalnim gledališčem v Trstu, od leta 2016 pa je članica ansambla SNG Nova Gorica. Istega leta je prejel tudi Borštnikovo nagrado za mlado igralko.



Roman Črni obroč se začne v kavarni na Dunaju, kjer se srečata poslovneža iz Trsta in z Dunaja. Dogovorita se, da bo prišel Otto von Helmut v Trst. Urediti bo potrebno papirje, vendar bo koristno združil s prijetnim in bo sabo vzel ljubico Floro Schwarzkopf, da preživita v obmorskem mestu nekaj skupnih sproščujočih dni. Nastanita se v hotelu Balkan v Narodnem domu. Vendar gosta z Dunaja kmalu začutita naraščajočo sovražnost do vseh neitalijanov, ne le Slovencev in Slovanov, najbolj očitne tarče fašističnega nasilja, ki se razplamti,

dobesedno in metaforično, 13. julija 1920. Otto in Flora se vrneta na Dunaj globoko pretresena in spremenjena.

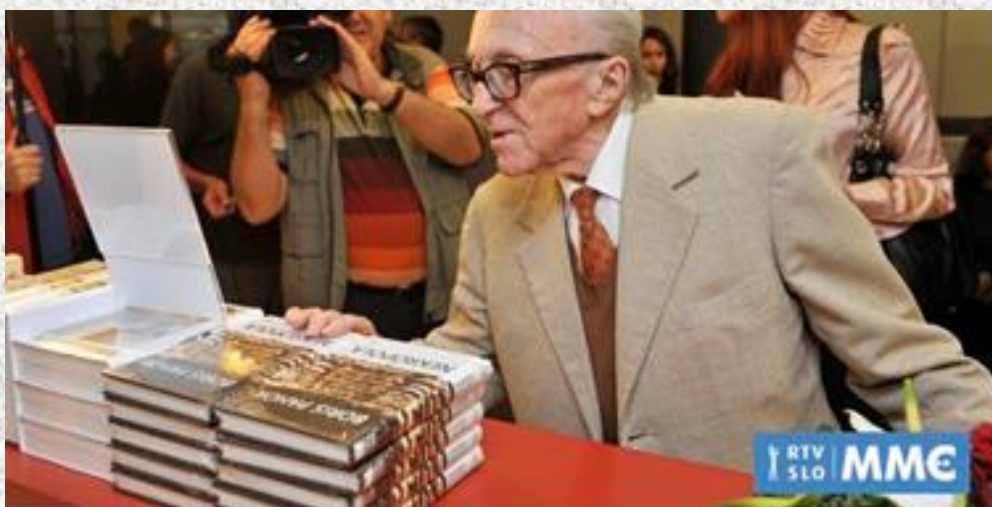
Celotni spored literarnega dogajanja na programu Ars ob 100. obletnici požiga Narodnega doma se nahaja na <https://ars.rtvsllo.si/2020/07/marij-cuk-crni-obroc-nova-zvocna-knjiga-o-pozigu-narodnega-doma-v-trstu/>.

BBC-JEV FILM O BORISU PAHORJU

V gledališču Miela, v Trstu, so 23. januarja letos prikazali dokumentarni film o pisatelju Borisu Pahorju v produkciji britanske hiše BBC. Film z naslovom *Mož, ki je videl preveč* je pritegnil veliko zanimanja.

Dokumentarec, ki je v izvirniku naslovljen *The man who saw too much*, je svojo televizijsko premiero sicer doživel novembra. Za film je bilo v Trstu zanimanje občinstva tako veliko, da so pri festivalu v zadnjem trenutku napovedali še ponovitev projekcije.

"Seveda, vse preseneča dejstvo, da so ga posneli Angleži," je za Dnevnik Televizije Slovenija povedala novinarka **Nataša Mihelič**. Kreativni direktor britanske hiše BBC **Alan Yentob** je s snemalno ekipo film snemal lani poleti. "*Pahorja, ki šteje častitljivih 106 let, opisuje kot najstarejšega znanega preživelega zapornika v nacističnih taboriščih,*" je še povedala.



Yentob je za TVS povedal, da se je za snemanje filma odločil po tem, ko je odkril knjigo *Nekropola*. "*Gre za knjigo, ki je, vsaj v angleškem jeziku, ne pozna*

veliko ljudi. Mislim, da je mojstrovina. Lahko bi jo primerjali z delom Prima Levija *Ali je to človek*. Zato sem se želel bolj posvetiti temu projektu," je dejal.

Dokumentarni film, ki ga je v Veliki Britaniji napovedal tudi eden najbolj branih časopisov Sunday Times, pripoveduje tudi o tem, da so po prvi svetovni vojni v Trstu zaprli slovenske šole in prepovedali slovenščino v javnosti.

Letošnji Trieste Film Festival – Alpe Adria Cinema je sicer odprl slovenski film *Zgodbe iz kostanjevih gozdov* **Gregorja Božiča**. Drugi film otvoritvenega večera pa je bil celovečerec **Terencea Malicka** *Skrito življenje*. Filma so na festivalu izbrali tudi zato, ker sta bila oba vsaj deloma posneta v Furlaniji.

HUGO WOLF

Ministrstvo za kulturo je leto 2020 razglasilo za jubilejno leto Huga Wolfa. Skladatelj Hugo Wolf, rojen leta 1860 v Slovenj Gradcu, je študiral na dunajskem konservatoriju za glasbo. Posvečal se je predvsem samospevom, ob tem pa je leta 1895 napisal še opero *Der Corregidor* in vrsto drugih del. Ob 160. obletnici skladateljevega rojstva bo v Slovenj Gradcu in tudi drugod po Sloveniji ter tujini potekala vrsta prireditev.



LITERARNA NAGRADA VSTAJENJE 2019

19. septembra 1963 so se zbrali v Trstu na sedežu Slovenske prosvete, ul. Donizetti 3, predstavniki zamejskih demokratičnih in katoliških organizacij, revij, časopisov, Mohorjeve družbe iz Gorice in Celovca in na pobudo duhovnika in pesnika dr. Stanka Janežiča ustanovili Literarno nagrado "Vstajenje". Namenjena je zamejskim in zdomskim pesnikom, pisateljem in znanstvenikom, ker ustvarjajo v težjih razmerah kakor v matični domovini, imajo manjši odziv in navadno tudi ne dosežejo nobenega drugega javnega priznanja. Nagrado dobi delo, ki je na umetniški višini, temelji na vrednotah zahodnoevropske kulture in krščanstva, znanstveno delo pa na trdnih znanstvenih osnovah, izšlo pa je v letu pred podelitvijo nagrade.



Letošnjo nagrado vstajenje prejme Tone Mizerit za življenjsko delo. Tako je namreč odločila komisija literarne nagrade, ki jo sestavljajo Robert Petaros, Neva Zaghet, Magda Jevnikar, Jadranka Cergol, Adrijan Pahor, Erika Jazbar in urednik Marij Maver. Nagrado prejme za svoje kulturno delovanje med slovensko skupnostjo v Argentini. Od leta 2005 je glavni urednik Meddobja, osrednje kulturno-literarne revije v izseljeništvu, ki jo od leta 1954 izdaja Slovenska kulturna akcija. Uredil je lanskoletno številko zbornika, ki je jubilejna, izšla je namreč kot dvestota publikacija omenjene Slovenske kulturne akcije, obeležuje pa tudi njeno 65-letnico.

Tone Mizerit je vse svoje življenje posvetil slovenski skupnosti v Argentini. Nagrada Vstajenje se tako po nekajletnem premoru vrača v zdomstvo in opozarja na sredine, ki svoje delovanje gradijo na treh temeljnih vrednotah slovenstva, krščanstva in demokracije, sporočajo pobudniki. Tone Mizerit se je rodil v Št. Rupertu na Dolenjskem leta 1944, očeta Martina je spoznal komaj deset let kasneje, ko se je mama z otroki iz Slovenije preselila k možu v Buenos

Aires. V novi domovini je študiral časnikarstvo, bil dolgo let časnikar v argentinskih medijih ter eden pomembnejših akterjev kulturnih sredin Slovencev v Buenos Airesu.

Do zdaj so dobili nagrado “Vstajenje” za leto:

- 1963 Vinko Beličič za zbirko črtic *Nova pesem*
- 1964 Ruda Jurčec za knjigo spominov *Luči in sence*, I. del
- 1965 France Dolinar za *eseja* o Slomšku in Grivcu v Meddobju 1963-65
- 1966 Karel Mauser za roman *Ljudje pod bičem*, III. del
- 1967 Vinko Brumen za knjigo esejev *Iskanja*
- 1968 Alojz Rebula za roman *V sibilinem vetru*
- 1969 Lev Detela za *7 knjig* pesmi in proze
- 1970 Boris Pahor za potopisni roman *Skarabej v srcu*
- 1971 Vladimir Kos za pesmi *Ljubezen in smrt. In še nekaj*
- 1972 Milka Hartman za pesmi *Lipov cvet*
- 1973 Valentin Polanšek za črtice *Velike sanje malega človeka*
- 1974 Ubald Vrabec za *Ljudske nabožne* in *Maša št. 5*
- 1975 Andrej Kobal za spomine *Svetovni popotnik pripoveduje*
- 1976 Štefan Tonkli za zbirko *Na križpotju cest stojim in za življenjsko delo*
- 1977 Irena Žerjal za zbirko *Pobegla zvezda*
- 1978 Zora Piščanc za roman *Pastirica Urška*
- 1979 Franc Jeza za fantastične črtice *Nevidna meja*
- 1980 Pavle Merku' za *Plemiška pisma*
- 1981 Bruna Pertot za črtice *Dokler marelice zorijo*
- 1982 Zora Tavčar za spomine *Veter v laseh*
- 1983 Ljubka Šorli za zbirko *Veseli ringaraja in za življenjsko delo*
- 1984 Saša Martelanc za knjigo črtic *Melodija*
- 1985 France Papež za zbirko *Dva svetova*

- 1986 Tomaž Simčič za znanstveno knjigo *Jakob Ukmar*
- 1987 Franc Sodja za *Pisma mrtvemu bratu*
- 1988 Janko Messner za *Živela Nemčija. Dnevnik 1938-1941*
- 1989 Zorko Simčič za knjigo *Trije muzikantje ali povratek Lepe Vide*
- 1990 Dušan Jelinčič za *Zvezdne noči*, opis slov. odprave "Karakorum 86"
- 1991 Vinko Ošlak: *Saj ni bilo nikoli drugače*
- 1992 Igor Škamperle za roman *Sneg na zlati veji*
- 1993 Tone Brulc: *Vardevanje angelčka*
- 1994 Rafko Dolhar: *Od Trente do Zajzere*
- 1995 Jože Velikonja in Rado Lenček za knjigo *Who's Who*
- 1996 Stanko Janežič za pesmi *Večerno žarenje*
- 1997 Marko Sosič za roman *Balerina, Balerina*
- 1998 Živa Gruden in Milan Grego za knjigo *Beneška Slovenija. Fotomonografija / Slavia veneta. Fotomonografija*
- 1999 Milena Šoukal za pesmi *Ptice na poletu*
- 2000 Dorica Makuc za zgodovinsko knjigo *Sardinci in za življenjsko delo*
- 2001 Miroslav Košuta za pesniško zbirko *Pomol v severno morje* in za celotni pesniški opus
- 2002 Jože Blajs za roman *Na konci jezika*
- 2003 Evelina Umek za zbirko novel *Mandrija in druge zgodbe*
- 2004 Boris Pangerc za pesniško zbirko *Odžejališče*
- 2005 Lida Turk za monografsko delo *Zora* (o antifašistki Zori Perello)
- 2006 Aleksij Pregarc za dvojezično pesniško zbirko *Žlahtnost-Preziosità in za življenjsko delo*
- 2007 Bojan Pavletič za pričevanjsko prozno delo *Devet velikih jokov*
- 2008 Marko Kremžar za pričevanjsko delo *Časi tesnobe in upanja ter za življenjsko delo*
- 2009 Lojzka Bratuž za antologijo slovenskih goriških avtorjev *Goriška knjiga in za življenjsko delo*
- 2010 Alenka Rebula za knjigo *Sto obrazov notranje moči*
- 2011 Marjan Pertot za knjigo *Lepa Vida ob Srebrni reki in za življenjsko delo*

2012 Ivan Tavčar za pesniško zbirko *Odselitev*

2013 Viljem Černo za pesniško zbirko *Ko pouno noči je sarcé – Ko polno je noči srce*

2014 Jurij Paljk za knjigo zapisov *Kaj sploh počnem tukaj?*

2015 Marija Pirjevec za *Rebulov zbornik 2 ob avtorjevi devetdesetletnici in za življenjsko delo*

2016 Marija Kostnapfel za zbirko *Pesmi*

2017 Lučka Susič Peterlin za mladinsko delo *Mali gledališki vrtljak in za življenjsko delo*

2018 Marij Čuk za roman *Prah*

2019 Tone Mizerit za življenjsko delo

Iskreno čestitamo našemu dolgoletnemu sodelavcu in uredniku Meddobja. Hvaležni smo mu za vse delo, ki ga nesebično opravlja.

KONCERT SAMOSPEVOV

5. oktobra letos bo v Viteški dvorani v ljubljanskih Križankah koncert samospevov. Nastopila bosta Lucas Somoza Osterc in Žarko Ignjatović. Predstavila bosta šopek del skladatelja Franca Schuberta. Vstop bo prost.

Baritonist Lucas Somoza Osterc se je rodil leta 1984 v Buenos Airesu. Vokalno tehniko se je učil pri Victorju Sruhu in leta 2010 končal študij opernega in koncertnega petja na Visoki šoli za umetnost gledališča Colón v Buenos Airesu. Med leti 2007 in 2010 je bil štipendist ustanove Música de Cámara, kjer se je izpopolnjeval v interpretaciji oratorijev in nemških ter francoskih samospevov pri Guilleremu Opitzu. Kasneje se je izpopolnjeval pri T. Berganzi, B. Zakotnik, R. Giménezu, M. Finku in M. Cidu. Leta 2008 je debitiral v vlogi Mercutia (Gounod, Romeo in Julija) za Juventus Lyrica v gledališču Avenida (Buenos Aires). V naslednjih letih je pel skupaj s tem ansamblom in z Buenos Aires Lírica ter sodeloval pri več opernih postavitvah: Fidelio, Madama Butterfly, The fairy queen, Belisario in Iskalci biserov. V SNG Opera in balet Ljubljana je poustvaril lik Moralesa v Carmen, Ludovica v Lepotica in zver, Antonia v Figarovi svatbi, Barona Douphola v La Traviata, v tej sezoni pa nastopa kot Lionel v operi Devica Orleanska P. I. Čajkovskega. V vlogi Krjavlja je nastopil v krstni izvedbi opere Deseti brat Aleša Makovca. Na Dubrovniških

poletnih igrah se je predstavil z vlogo Guglielma (Mozart, *Così fan tutte*), v Bad Wildbadu pa je nastopil v Rossinijevi operi *Il viaggio a Reims*, in v sklopu te operne produkcije sodeloval pri snemanju integralne verzije opere za založbo Naxos. Lucas Somoza Osterc je bil finalist prvega mednarodnega Mozartovega tekmovanja v Granadi (Španija). Kot solist je pel v *Carmina Burana* z ansamblom Cave Romane in v Faurejevem Requiemu s Simfoničnim orkestrom RTV Slovenija. Za založbo Chandos je z orkestrom BBC Philharmonic in dirigentom Juanom Menejem posnel *suito Estancia* argentinskega skladatelja Alberta Ginastere. Leta 2015 je sodeloval tudi z Državnim orkestrom BBC iz Wales.



Kitarist Žarko Ignjatović je diplomiral pri Darku Petrinjaku na glasbeni akademiji v Zagrebu (1983), hkrati pa je študij kitare zaključil še pri Margi Bäuml-Klasinc na Visoki šoli za glasbo v Gradcu (1987).

NAJBOLJŠI ROMAN DESETLETJA

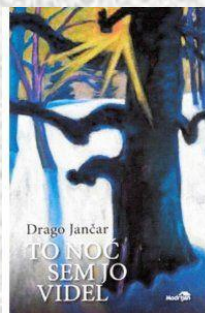
Drago Jančar je avtor najboljšega romana minulega desetletja,

Pred podelitvijo kresnika za najboljši roman v minulem letu je časopisna hiša Delo razglasila tudi najboljši s kresnikom nagrajeni roman med letoma 2010 in 2019. Žirija je izbrala roman *To noč sem jo videl*, ki ga je napisal Drago Jančar, sicer štirikratni kresnikov nagrajenec.

Kresnika za najboljši roman desetletja je prejel leta 2011. Žirija je takrat v utemeljitvi zapisala, da Jančarjev roman »prinaša eno od najboljših literarnih besedil o Slovencih, zapletenih v drugo svetovno vojno in med seboj«. Zgodba opisuje nekaj let življenja in skrivnostno izginotje Veronike Zarnik, mlade

ženske iz ljubljanske meščanske družbe, ki jo je potegnil vase vrtinec nemirne zgodovine.

Drago Jančar sodi med najuglednejše in najbolj prevajane sodobne slovenske avtorje. S kresnikom so bili nagrajeni še njegovi romani *Zvenenje v glavi* (1999), *Katarina, pav in jezuit* (2001) ter *In ljubezen tudi* (2018).



KARANTENA IN PESEM MARKO FINK V »DRUŽINI«

Pred tridesetimi leti je tvegati: pustil je uspešno kariero profesorja agronomije na buenosaireški fakulteti in se podal na glasbeno pot. Sprejel je ponudbo salzburškega deželnega gledališča, da v Mozartovem letu odpoje tri glavne operne vloge. Do takrat ni imel operne izkušnje, tudi uradnega spričevala kakšne pevske ustanove ne. Imel pa je čudovit glas in bil tako rekoč že 40 let povezan z glasbo v družini in slovenski skupnosti v Argentini. Vodstvo Mozartovega gledališča je bilo navdušeno, glas o basbaritonistu slovenskih korenin je obšel Evropo in svet. Zanj so se začeli zanimati vrhunski dirigenti in ravnatelji opernih hiš. V tridesetih letih je tako poustvaril največje koncertne in operne vloge, v šestih jezikih, ki jih govori, pa posnel več kot 60 plošč. »Marko Fink je človek zahodne civilizacije in kulture. Evropska kultura, evropski svet, vse to je v njegovem glasu. Je tudi ambasador slovenske kulture v svetu, ob svojem svetovljanstvu ostaja zvest slovenstvu,« ga opiše skladatelj in akademik Lojze Lebič. (Celoten intervju, v katerem je Marko Fink govoril o glasbi in Slovencih v izseljenstvu, o Kočevskem Rogu in spravnem procesu, o pogledu na kulturo in moč glasbe v sodobnem svetu ... si lahko preberete na sledeči povezavi:



<http://www.druzina.si/icd/spletnastran.nsf/all/z-glasom-se-oglasa-dusa-cloveka?OpenDocument>

DOBER IN NEZLOMLJIV

Ob Danijelu Halasu imajo Prekmurci od leta 2015 še enega Božjega služabnika, ki je v postopku za beatifikacijo: Alojzija Kozarja. Župnik oz. duhovni pomočnik v Odrancih je bil 54 let (od leta 1945 do 1999), župnijo je globoko zaznamoval z gradnjo mogočne cerkve. Poznan pa je tudi širšemu slovenskemu prostoru, v Cerkvi na Slovenskem je opravljal različne službe, bil pa je tudi pisatelj, »ki je z lepo besedo oznanjal in ljudi usmerjal k viru vsega lepega in dobrega, k Bogu.«

Jeseni bo minilo 110 let od Kozarjevega rojstva in Prekmurci so v pripravi na jubilej pripravljajo z več dogodki: lani novembra so uprizorili muzikal z naslovom *Dober in nezlomljiv*, izšla je tudi knjiga z enakim naslovom o Kozarjevem življenju in delu, letos aprila so postavili novo spletno stran www.lojzekozar.si, kjer predstavljajo Kozarjevo življenje, literaturo in seznanjajo z aktualnostmi glede postopka beatifikacije. Prav na novi spletni strani je bila 29. aprila, na 21. obletnico Kozarjeve smrti, premiera kratkega filma o življenjskih prelomnicah odranskega župnika, naslovili so ga *Domov*. Producent in režiser filma je David Sipoš, scenarist pa Matjaž Feguš.

»Božji služabnik, ki je tudi moj stric, ima toliko lepega za povedati sodobnemu človeku! Škoda bi bilo, če bi njegovo sporočilo ostalo skrito. Želimo ga približati Prekmurcem in vsem Slovencem in film je tisti medij, ki sodobnega človeka najbolj nagovori,« razmišlja »naročnik« filma, sedanji odranski župnik Lojze Kozar ml. »Lahko je nekdo še tako velik svetnik, ampak če ga ljudje ne poznajo, se mu ne priporočajo, jim nič ne pomaga. Film bo tako tudi vabilo k molitvi, svojevrsten pripomoček na poti do oltarja.«



Da je zgodba Lojzeta Kozarja zanimiva za celovečerni film pa pravi režiser Sipoš, ki je o filmu prvič razmišljal že pred štirimi leti, »Film je za župnijo precejšen zalogaj, a upamo, da je ta kratki 8 minutni film le zametek, podlaga za nekaj daljšega.« Sipoš doda, da je bilo iz Kozarjevega plodovitega življenja – bil je tudi kulturnik, glasbenik, pisatelj, urednik ... - težko izpostaviti prelomnice: »Nekatere stvari smo le omenili, nakazali, v ospredje pa smo postavili njegov boj za gradnjo cerkve in neomajno držo, ko ga je komunistična oblast zatirala in preganjala.« Iz vsebine Kozarjevega boja z oblastjo so izbrali tudi naslov *Domov*. »Misel na dom na poteh življenja daje smer in vliva upanje. V filmu spremljamo Kozarja na njegovih poteh, ki so v prizadevanju, da bi Bogu v Odrancih postavili dom, krenile skozi trpljenje in preizkušnje,« je zapisal scenarist Feguš: »Prehoditi jih je mogel, ker je vedel, da se bo na koncu vrnil k Očetu – domov.«

Film je na spletni strani www.lojzekozar.si na ogled od 29. aprila.

CANKAR

Slovenski filmski ustvarjalci so ponujali v Bazi slovenskega filma v projektu Vsi (filmi) doma! sedemdnevni brezplačen ogled slovenskih filmov. Nove filme so dodajali ob ponedeljkih in četrtkih. Do 26. aprila je bil na ogled tudi film Amirja Muratovića z naslovom *Cankar*.

Sto let po smrti pisatelja Ivana Cankarja, je bila v hiši kulture, ki se imenuje po njem, premiera filma Amirja Muratovića s preprostim naslovom *Cankar*. Polna Linhartova dvorana je z aplavzom nagradila igrano-dokumentarni film, hkrati pa je bil aplavz namenjen tudi Cankarju samemu, oživel je pred našimi očmi, postal bolj človeški in stopil bliže sodobnemu človeku, ki se je lahko v njegovih besedah prepoznal ali se nad njimi vsaj zamislil.

Cankar je s pisanjem ustvaril enciklopedijo svoje dobe, njegove besede pa v marsičem zbodejo še zdaj. Senzibilno je opazoval svet in opazil stvari, ki jih drugi niso. Tako se Cankar (v njegovi vlogi se je odlično znašel Rok Vihar) predstavi na začetku filma, ko na Dunaju v Ottakringu najame kabinet pri družini Löffler, ki ga je takoj vzljubila. Kar skozi okno je opazoval revno predmestje, pisal o stiskah in bedi njegovih prebivalcev, tudi sam je živel skromno in nemalokrat v dolgovih. Prav tako kot Janez Evangelist Krek, ki ga je občudoval, je bil občutljiv za tegobe ljudi, hotel je zbuditi ljudstvo in mu pomagati. V marsikaterem pogledu je bil vizionar, saj je o dogodkih govoril, še preden so se zgodili.

Režiser se je posvetil Cankarjevi zrelejši dobi, verjetno tudi zato, ker so dogodivščine iz njegove mladosti in odnos z materjo najpogosteje omenjani v povezavi s Cankarjem. Verjetno zato o njegovih starših spregovorijo kar otroci. Njegovo zasebno življenje je prikazano skozi igro in sloni na Cankarjevih delih. Film pa se dotakne tudi stanja kulture v takratnih časih, pri čemer brez težav najdemo vzporednice tudi s sedanostjo. »21 knjig sem napisal, pa si ne morem privoščiti spodobne obleke,« kritično opiše stanje pisateljev, uprizorjen je tudi del njegovega predavanja v Trstu Slovensko ljudstvo in slovenska kultura.

Film ne slavi Cankarja, ne skriva njegovih šibkosti in ga ne mitizira, saj je o njem nastalo že veliko mitov, pogosto zato, da bi nanj vrgli slabo luč. Seveda film ne bi bil popoln brez skodelice kave in zatajitve matere, pozoren gledalec bo opazil Franckin tek za vozom in še nekaj namigov na njegovo mladost, vendar pa se film bolj ukvarja s Cankarjevim odraslim življenjem, kraji, v katerih je živel (Vrhnika, Dunaj, Sarajevo, Ljubljana oz. Rožnik, Bled), in tem, kako so Cankarja hotele posvojiti različne, celo nasprotne si skupine.



Cankar je bil resda občutljivejši in pozornejši do stisk preprostih ljudi, čeprav je bil hkrati intelektualec, ni pa bil pesimist, kot se ga rado prikazuje. Sam v filmu pojasni, da je optimist, saj tudi v svojih delih pogosto kljub bedi in navidezno brezizhodni situaciji nakaže rešitev, vendar se je treba zanjo potruditi.

Film je nastal s finančno podporo Slovenskega filmskega centra, koproducent je RTV Slovenija. Predstavljen je bil tudi na Festivalu slovenskega filma v Portorožu.

BERNARDA FINK INZKO

ČLANICA UO PREŠERNOVEGA SKLADA

Slovenski državni zbor je junija letos s 44 glasovi za in 35 proti potrdil novo sestavo upravnega odbora (UO) Prešernovega sklada. Vseh 15 novih članov in članic odbora prihaja iz vrst kulturnih ustvarjalcev ter strokovnjakov s področja kulture, njihov mandat pa bo trajal štiri leta. Med njimi je tudi komorna pevka Bernarda Fink-Inzko.

Mezzosopranistka Bernarda Fink-Inzko je ena najuspešnejših vokalnih interpretov slovenskega rodu. Rodila se je v Buenos Airesu slovenskim staršem,

živi pa na avstrijskem Koroškem in je poročena s sedanjim visokim predstavnikom mednarodne skupnosti v Bosni in Hercegovini ter predsednikom Narodnega sveta koroških Slovencev (NSKS) Valentinom Inzkom.

V upravni odbor Prešernovega sklada je DZ na predlog vlade imenoval Igorja Grdino, Janka Kosa, Matejo Komel Snoj, Sonjo Weiss, Jurija Paljka, Bernardo Fink-Inzko, Lovrenca Blaža Arnič, Jožefa Muhoviča, Roberta Simoniška, Ženjo Leiler Kos, Jožeta Možino, Marka Cotiča, Katarino Klančnik Kocutar, Roka Andresa in Barbro Drnač. Levica kandidatov ni podprla



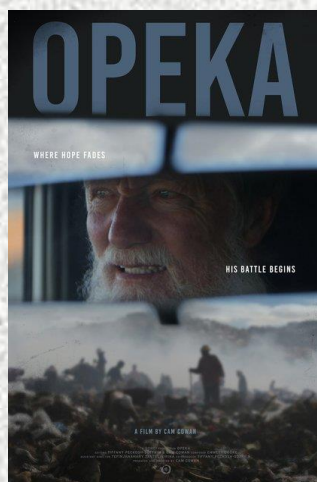
Glavna naloga Prešernovega sklada je, da vsako leto podeli najvišja priznanja v slovenski kulturi, in sicer največ dve Prešernovi nagradi in največ šest nagrad Prešernovega sklada. Letos sta Prešernovi nagradi za življenjsko delo prejela fotograf Stojan Kerbler ter koreograf in baletni plesalec Milko Šparemblek. Nagrade Prešernovega sklada pa so prejeli oblikovalec Nejc Prah, igralka Nina Ivanišin, glasbenik Luka Juhart, režiser Rok Biček, prevajalka Suzana Koncut in kostumograf Alan Hranitelj.

ZLATA PALMA

Potem ko je enoinpolurni dokumentarni film »*Opeka*« ameriškega režiserja in producenta Cama Cowana (Sohei Productions) svetovno premiero doživel v začetku meseca junija na Brooklynskem filmskem festivalu, najstarejšem v New Yorku, so ga isti mesec še predstavili in nagradili na prestižnem filmskem festivalu na Beverly Hillsu, na katerem je prejel najvišjo nagrado, zlato palmo

Film o Opeki je bil med 2600 kandidati iz 93 držav izbran skozi ozko sito v konkurenco 140 filmov, ki so se potegovali za festivalske nagrade v različnih kategorijah; med celovečernimi dokumentarnimi filmi je bilo izbranih le 10.

Vir: Družina in Aletea



SLOVENIJA IN UMETNA INTELIGENCA

Slovenija med skupino držav, ki vzpostavljajo Globalno partnerstvo za umetno inteligenco. Globalno partnerstvo za umetno inteligenco je mednarodna pobuda z več deležniki za podporo in usmerjanje odgovorne uporabe in razvoja umetne inteligence, ki bo ob upoštevanju človekovih pravic, vključevanja in raznolikosti spodbujala inovacije in gospodarsko rast. Za doseg tega cilja si bo pobuda prizadevala premostiti vrzel med teorijo in prakso s podpiranjem vrhunskih raziskav in uporabnih projektov, pilotnih projektov in poskusov na prednostnih področjih, povezanih z umetno inteligenco.

V sodelovanju s partnerji in mednarodnimi organizacijami bo globalno partnerstvo povežalo vodilne strokovnjake s področja industrije, civilne družbe, vlad in akademskih krogov, ki bodo v delovnih skupinah obravnavali štiri teme: 1) odgovorna umetna inteligenca; 2) upravljanje podatkov; 3) prihodnost dela; in 4) inovacija in komercializacija. V kratkoročnem obdobju bodo strokovnjaki iskali načine, kako se ob pomoči umetne inteligence bolje odzvati na epidemijo Covid-19 in pospešiti okrevanje. V delovnih skupinah bo sodelovalo kar devet slovenskih strokovnjakov s področja umetne inteligence.

Partnerstvo bo imelo sekretariat, ki bo nastanjen na sedežu OECD v Parizu, in dva strokovna centra, v Montrealu in Parizu. Centra bosta administrativno in raziskovalno podpirala praktične projekte, ki jih bodo izvajali ali ocenjevali strokovnjaki delovne skupine iz različnih sektorjev in področij. Centra bosta

načrtovala tudi letna plenarna zasedanja strokovne skupine z več deležniki v okviru partnerstva; prvo bo gostila Kanada decembra 2020.

Ustanovne članice partnerstva so: Avstralija, Francija, Indija, Italija, Japonska, Kanada, Mehika, Nemčija, Nova Zelandija, Republika Koreja, Singapur, Slovenija, Združeno kraljestvo, ZDA in Evropska unija. Članice se zavezujejo, da bodo umetno inteligenco razvijale in uporabljale odgovorno, na človeka osredotočeno in v skladu s človekovimi pravicami, temeljnimi svoboščinami in skupnimi demokratičnimi vrednotami.

KARTOGRAFSKI ZAKLADI

Od nekdanj nas Slovence vodijo poti širom sveta, potovanja in premiki po zemeljski obli pa so povezani z zemljevidi. V tokratni številki Novičnika za Slovence v zamejstvu in po svetu se predstavijo kartografske mojstrovine, ki jih v svoji zbirki hrani Narodna in univerzitetna knjižnica. Zgodbo slovenskega naroda in njegovih zakladov bi radi ponesli v svet, zato so oblikovali spletno razstavo *Kartografski zakladi Narodne in univerzitetne knjižnice*.

Predstavljajo deset zemljevidov, ki prikazujejo današnje ozemlje Slovenije ali njegove dele od srede 16. stoletja, ko so nastala prva samostojna kartografska dela slovenskega ozemlja, do zemljevidov, zasnovanih do konca 19. stoletja, ko se je kartografija razvila v sodobno vedo. Ogledate si lahko sloviti Kozlerjev Zemljevid in preverite, kje je bilo prvič zapisano slovensko ime Triglava, naše najvišje gore.

Del bogate slovenske kulturne dediščine je prosto dostopen tudi na Digitalni knjižnici Slovenije, ki vsebuje več kot 850.000 knjig, časopisov in časnikov, razglednic, rokopisov, fotografij, notnega gradiva in drugih kulturnih zakladov v elektronski obliki, ki jih hranijo slovenske knjižnice. Med 1346 razglednicami boste morda našli tudi podobo svojega rojstnega kraja ali kraja, od koder izvirajo vaši predniki.



Postanite člani knjižnice NUK. Članstvo je za Slovence po svetu brezplačno, z vpisom lahko prosto dostopate do elektronskih knjig v zbirki Biblos, kjer lahko izbirate med več kot 700 knjigami v slovenskem jeziku. Ob vpisu poleg svojega imena za poševno črto vpišite / Slovenci po svetu. (primer: Janez Novak / Slovenci po svetu).

Informacije o filmu in projekciji: <http://www.alejandra-film.com>
ska.novice@gmail.com

GLAS je glasilo Slovenske kulturne akcije. GLAS es propiedad de la Acción Cultural Eslovena

Ramón L. Falcón 4158, (1407) Buenos Aires, Argentina

Urejuje ga odbor, v koordinaciji tajništva. Edición: Comisión Directiva bajo la coordinación del secretario.

Tiskana oblika izhaja s podporo Urada Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu.